

ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๑๗๗

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ กันยายน ๒๕๕๓

เรื่อง รายงานการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็น
ของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ของหน่วยงานของรัฐและกรณีประชาชนร้องเรียนในประเด็น
ที่เกี่ยวข้องกับโครงการของรัฐ

เรียน รอง-นรม., รัฐ-นร., กระทรวง, กรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๑๐๕.๐๕/๖๒๖๖
ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๓

ด้วยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้เสนอรายงานการดำเนินการตามระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ของหน่วยงานของรัฐ
และกรณีประชาชนร้องเรียนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโครงการของรัฐ ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้เห็นชอบ
ให้เสนอคณะรัฐมนตรีทราบตามที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเสนอ มาเพื่อดำเนินการ
ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบแล้วเมื่อวันที่
๒๘ กันยายน ๒๕๕๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอได้โปรดแจ้งให้
ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐในกำกับดูแลทราบต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรชัย ภูประเสริฐ)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๗

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๔

www.cabinet.thaigov.go.th

ที่ นร ๐๑๐๕.๐๕/๒๕๖๖

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๕๓

เรื่อง รายงานการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็น
ของประชาชน พ.ศ.๒๕๕๘ ของหน่วยงานของรัฐและกรณีประชาชนร้องเรียนในประเด็นที่
เกี่ยวข้องกับโครงการของรัฐ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๑๐๕.๐๕/๕๙๖๓ ลงวันที่
๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วย สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรี
พิจารณาให้ความเห็นชอบการนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อรับทราบรายงานการดำเนินการตาม
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ.๒๕๕๘
ของหน่วยงานของรัฐและกรณีประชาชนร้องเรียนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโครงการของรัฐ

ในการนี้ นายกรัฐมนตรีได้เห็นชอบตามที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเสนอ
ตั้งรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายจตุรงค์ ปัญญาดี)
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ศูนย์บริการประชาชน E-mail : ccc@opm.go.th

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๓๕๕๙ โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๔๓๕๘

ชื่อผู้ประสานงาน- นางสาวอัญชกา สาเรือง

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ศูนย์บริการประชาชน โทร ๐ ๒๒๘๒ ๓๕๕๙...
ที่ นร ๐๑๐๕.๐๕/๕๑๒๓ วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓

เรื่อง รายงานการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็น
ของประชาชน พ.ศ.๒๕๔๘ ของหน่วยงานรัฐและกรณีประชาชนร้องเรียนในประเด็นที่
เกี่ยวข้องกับโครงการของรัฐ

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี ผ่าน รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย)

๑. ประเด็น

เพื่อโปรดพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีทราบรายงานการดำเนินการตามระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ.๒๕๔๘ และกรณีประชาชน
ร้องเรียนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโครงการของรัฐ และพิจารณาแนวทางเพื่อลดปัญหาความขัดแย้ง
ระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชนในการดำเนินโครงการของรัฐ

๒. ความเป็นมา

๒.๑ สาระสำคัญในการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการ
รับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ.๒๕๔๘ (เอกสาร ๑)

๒.๑.๑ ก่อนเริ่มดำเนินการโครงการของรัฐ หน่วยงานของรัฐที่เป็น
ผู้รับผิดชอบโครงการต้องจัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ

๒.๑.๒ และหากโครงการของรัฐมีผลกระทบต่อประชาชน
เป็นส่วนรวมต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

๒.๑.๓ ทั้งนี้ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๘ โดย
นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามระเบียบฯ

๒.๒ ระเบียบฯ กำหนดให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่ในการ
กำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุนช่วยเหลือ และแนะนำหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการตามระเบียบฯ
รวมทั้งให้มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๒.๒.๑ จัดทำและเผยแพร่แนวทางการเผยแพร่ข้อมูลและการรับฟัง
ความคิดเห็นของประชาชนให้หน่วยงานของรัฐทราบ โดยจะจัดให้มีการสัมมนาหรือฝึกอบรม
เป็นครั้งคราวด้วยก็ได้

๒.๒.๒ ศึกษาหรือวิจัยเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาวิธีการ
ให้ข้อมูลและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

๒.๒.๓ จัดทำและพัฒนาฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และระบบเครือข่าย
สารสนเทศเพื่อประโยชน์ในการประกาศ รวบรวม และให้บริการข้อมูลที่เผยแพร่แก่ประชาชนและ
ข้อมูลเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบ

๓. ข้อเท็จจริง

๓.๑ ภายหลังจากการที่ระบียบฯ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๘ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีการปฏิบัติหน้าที่มาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๕ ปี (ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๕๓) สรุปได้ดังนี้

๓.๑.๑ จัดทำและพัฒนาฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และระบบเครือข่ายสารสนเทศในการประกาศ รวบรวม และให้บริการข้อมูลที่เผยแพร่แก่ประชาชนและข้อมูลเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ที่ www.publicconsultation.opm.go.th และจัดการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ใช้งานระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ทั่วประเทศ รวมจำนวน ๑๔ ครั้ง ทั้งนี้ได้ประมวลผลข้อมูลโครงการของรัฐที่หน่วยงานของรัฐได้ดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลที่ www.publicconsultation.opm.go.th แล้ว (เอกสาร ๒) ปรากฏว่า

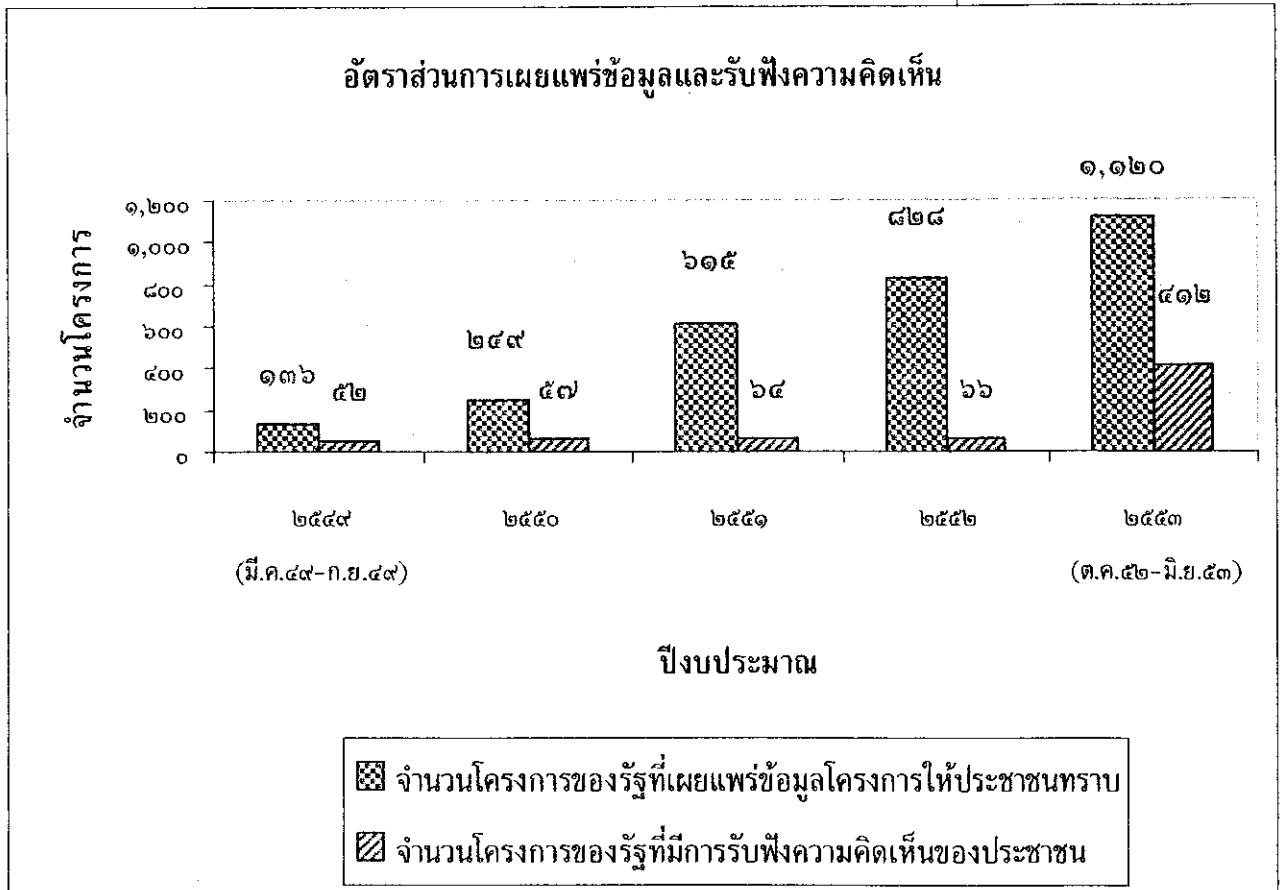
(๑) ในช่วงปีงบประมาณ ๒๕๕๙ - ๒๕๕๓ หน่วยงานของรัฐได้เผยแพร่ข้อมูลโครงการของรัฐให้ประชาชนทราบผ่านเว็บไซต์ดังกล่าว จำนวนรวม ๒,๙๔๘ โครงการ และในจำนวนนี้เป็นโครงการที่หน่วยงานของรัฐได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน จำนวนรวม ๖๕๑ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๐๘

(๒) ในแต่ละปีงบประมาณมีโครงการของรัฐที่ดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลโครงการและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ โดยสรุปได้ดังตารางและแผนภูมิ ดังนี้

ตารางสรุปจำนวนโครงการของรัฐที่ดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลโครงการและดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ผ่านเว็บไซต์การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ที่ www.publicconsultation.opm.go.th

ปีงบประมาณ	๒๕๕๙ (มี.ค.๕๙ - ก.ย.๕๙)	๒๕๕๐	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓ (ต.ค.๕๒ - มิ.ย. ๕๓)	รวม
☒ จำนวนโครงการของรัฐที่เผยแพร่ข้อมูลโครงการให้ประชาชนทราบ	๑๓๖	๒๔๙	๖๑๕	๘๒๘	๑,๑๒๐	๒,๙๕๘
☒ จำนวนโครงการของรัฐที่มีการเผยแพร่ข้อมูลโครงการและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน	๕๒	๕๗	๖๔	๖๖	๔๑๒	๖๕๑

แผนภูมิแสดงสรุปจำนวนโครงการของรัฐที่ดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลโครงการและดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ผ่านเว็บไซต์การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ที่ www.publicconsultation.opm.go.th

* เริ่มใช้งานระบบ www.publicconsultation.opm.go.th เมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๔๙

ที่มา : ศูนย์บริการประชาชน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ข้อมูล ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๓

๓.๑.๒ จัดประชุมสัมมนาเพื่อเผยแพร่หลักการ แนวคิด เทคนิคและวิธีดำเนินการให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐทั่วประเทศ รวมจำนวน ๓๔ ครั้ง

๓.๑.๓ เข้าร่วมสังเกตการณ์การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในโครงการของรัฐที่หน่วยงานของรัฐจัดขึ้น รวมจำนวน ๑๖ ครั้ง

๓.๑.๔ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ความเข้าใจผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น คู่มือ โปสเตอร์และแผ่นพับ เป็นต้น

๓.๑.๕ จ้างที่ปรึกษาศึกษาวิจัยปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ.๒๕๔๘ โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ว่าจ้างสถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นที่ปรึกษา มีผลการวิจัยสรุปได้ว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนไม่ค่อยได้รับความสนใจและยอมรับจากภาคประชาชนเท่าที่ควร ซึ่งปัญหาสำคัญที่เกิดจากระเบียบฉบับนี้ก็คือ ปัญหาการบังคับใช้ระเบียบที่ทำให้ประชาชน /เข้าใจว่า...

เข้าใจว่า หน่วยงานเจ้าของโครงการที่เกี่ยวข้องไม่จริงจังและจริงจังที่จะดำเนินการ นอกจากนี้ ยังมี ปัญหาความไม่ชัดเจนของถ้อยคำในระเบียบฯ เช่น คำว่า “ผู้มีส่วนได้เสีย หรือผู้ที่ได้รับผลกระทบ หรืออาจได้รับผลกระทบ” และ “ผลกระทบอย่างรุนแรง” รวมทั้ง การไปยึดกับกระบวนการวิเคราะห์ ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ซึ่งมุ่งเน้นไปที่หลักวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์ อาจทำให้กระบวนการ ทางสังคมถูกละเลยและเป็นปัญหาที่ยากจะอธิบายให้กับประชาชนในสังคมและชุมชนเข้าใจได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

๓.๒ ปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ของหน่วยงานของรัฐ คือ

๓.๒.๑ หน่วยงานของรัฐบางหน่วยงานยังขาดความรู้ความเข้าใจในการ ดำเนินการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

๓.๒.๒ หน่วยงานของรัฐหลายหน่วยงานไม่มีงบประมาณและบุคลากร ในการดำเนินการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

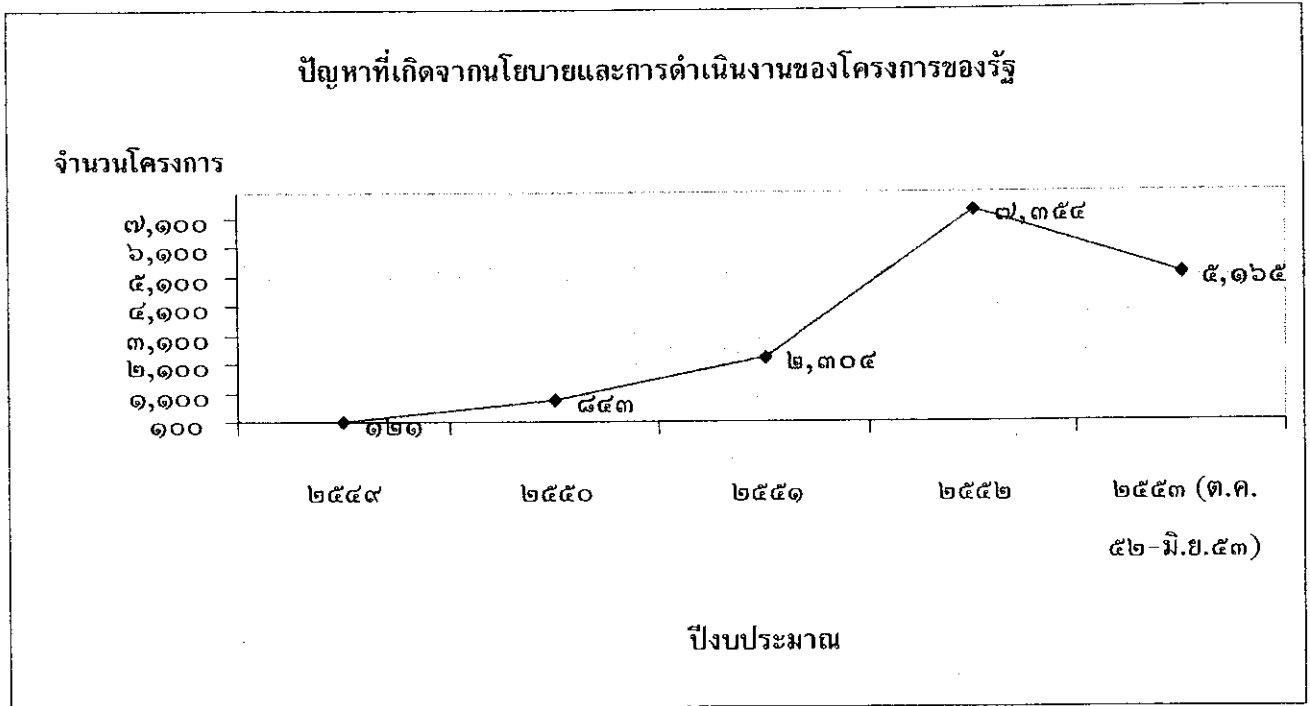
๓.๒.๓ หน่วยงานของรัฐส่งข้อมูลทางระบบเครือข่ายสารสนเทศในการ ประกาศ รวบรวม และให้บริการข้อมูลที่เผยแพร่แก่ประชาชนและข้อมูลเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็น ของประชาชน ที่ www.publicconsultation.opm.go.th ไม่ชัดเจน และไม่เปิดเผยข้อมูลเท่าที่ควร

๓.๓ ในช่วงที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็น ของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ มีผลบังคับใช้ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ประมวลผลเรื่องราว ร้องทุกข์จากฐานข้อมูลระบบการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ของศูนย์บริการประชาชน สำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโครงการของรัฐ (เอกสาร ๓) ทราบว่า ในปีงบประมาณ ๒๕๔๙ - ๒๕๕๓ ประชาชนได้ร้องเรียนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโครงการของรัฐ จำนวนรวม ๑๕,๗๘๗ เรื่อง โดยในแต่ละปีงบประมาณมีปริมาณเรื่องร้องเรียนดังกล่าวเพิ่มขึ้น เป็นลำดับ โดยสรุปได้ดังตารางและแผนภูมิ ดังนี้

ตารางสรุปเรื่องร้องเรียนของประชาชนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโครงการของรัฐ

ปีงบประมาณ (จำนวนเรื่อง)	๒๕๔๙	๒๕๕๐	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓ (ต.ค.๕๒ - มิ.ย. ๕๓)	รวม
ปัญหาที่เกิดจากนโยบาย และการดำเนินงาน โครงการของรัฐ	๑๒๑	๘๔๓	๒,๓๐๔	๗,๓๕๔	๕,๑๖๕	๑๕,๗๘๗
เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว		๗๒๒	๑,๔๖๑	๕,๐๕๐		
คิดเป็นร้อยละ		๕๙๖.๖๙	๑๗๓.๓๑	๒๑๙.๑๘		

แผนภูมิแสดงสรุปเรื่องร้องเรียนของประชาชนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโครงการของรัฐ

ที่มา : ศูนย์บริการประชาชน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ข้อมูล ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๓

๔. ข้อพิจารณา

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า

๔.๑ หน่วยงานของรัฐได้ให้ความสำคัญต่อการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเห็นได้จากในช่วง ๕ ปีงบประมาณที่ผ่านมา มีจำนวนโครงการของรัฐที่เผยแพร่ข้อมูลโครงการให้ประชาชนทราบเพิ่มขึ้น รวมจำนวน ๒,๙๔๘ โครงการ และโครงการของรัฐที่ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพิ่มขึ้น รวมจำนวน ๖๕๑ โครงการ

๔.๒ จากการที่ประชาชนได้ร้องเรียนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโครงการของรัฐ ซึ่งมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมจำนวน ๑๕,๗๘๗ เรื่อง นั้น อาจจะมีได้จากหลายสาเหตุ เช่น

๔.๒.๑ ประชาชนมีความตื่นตัวเกี่ยวกับสิทธิและการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้น

๔.๒.๒ ประชาชนไม่ทราบข้อมูลโครงการของรัฐที่ถูกต้องทั้งหมดในช่วงเวลาอันเหมาะสม

๔.๒.๓ ประชาชนบางส่วนไม่ไว้วางใจการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ

๔.๓ เพื่อให้สามารถลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชน ในการดำเนินโครงการของรัฐ และให้การดำเนินการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยเฉพาะ การดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลโครงการและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ.๒๕๔๘ ของหน่วยงานของรัฐ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงเห็นควรกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาเสนอ คณะรัฐมนตรีรับทราบสรุปผลการดำเนินการตามข้อ ๓ และให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานถือเป็น นโยบายสำคัญที่ต้องปฏิบัติ ดังนี้

๔.๓.๑ เนื่องจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็น ของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีโครงการแล้ว และกำลัง จะเริ่มดำเนินโครงการต่อไป จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม แต่เพื่อให้ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวกับโครงการของรัฐได้อย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็น วิธีการที่ทำให้การตัดสินใจของรัฐดีขึ้น เป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานของรัฐ ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวกับโครงการของรัฐตั้งแต่ขั้นตอนการคิดริเริ่มโครงการ

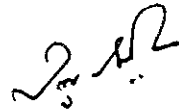
๔.๓.๒ เมื่อหน่วยงานของรัฐจะเริ่มดำเนินโครงการของรัฐแล้ว ควรจัดให้ มีการเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องทั้งหมดให้แก่ประชาชน และหากโครงการนั้นคาดว่าจะมีผลกระทบต่อ ประชาชน ควรจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนด้วย โดยอย่างน้อย ต้องครอบคลุมผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง และให้กำหนดมาตรการป้องกัน แก้ไข หรือเยียวยา ความเดือดร้อนหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการของรัฐให้ละเอียดและรัดกุม ครอบคลุมปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นและแก้ไขปัญหาได้ทันต่อสถานการณ์ โดยมุ่งเน้นมาตรการที่มี ประสิทธิภาพสูงสุดในการปกป้องประชาชนที่อาจจะได้รับผลกระทบ ทั้งนี้ ควรให้ประชาชนที่ได้รับ ผลกระทบมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดมาตรการดังกล่าวด้วย

๔.๓.๓ เพื่อให้การดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้น ควรส่งเสริม สนับสนุนให้มีการฝึกอบรมหรือสัมมนา เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับการดำเนินการ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ และการดำเนินการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่อง มีการ เรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ไม่ใช่การทำครั้งเดียวจบหรือเพียงให้ เป็นไปตามกฎหมายเท่านั้น โดยควรเกิดขึ้นตลอดการดำเนินงาน เพื่อปลูกฝังแนวคิดการเปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีการดำเนินการอย่างแท้จริง รวมทั้งพัฒนากระบวนการการมี ส่วนร่วมของประชาชนไปสู่ระดับการให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ

ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจอันดีต่อการดำเนินโครงการของรัฐ สร้างการยอมรับและความเป็นเจ้าของให้แก่ประชาชน รวมทั้งลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต อีกทางหนึ่งด้วย

๕. ข้อเสนอ

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบด้วย สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจักได้ดำเนินการต่อไป

(นายจตุรงค์ ปิณฑาดิลก)
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

แนวทางการดำเนินการ
ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน
พ.ศ. ๒๕๕๘

โดย ผู้อำนวยการศูนย์บริการประชาชน
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
สำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล

แนวทางการดำเนินการ
ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ.๒๕๕๘

๑. มีกรณีใดบ้างที่จะต้องดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๘

กรณีที่จะต้องดำเนินการตามระเบียบฯ จะต้องเข้าองค์ประกอบ "โครงการของรัฐ" ตามข้อ ๔ ของระเบียบฯ ดังนี้

- ๑.๑ เป็นการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ
- ๑.๒ เป็นโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจหรือสังคม
- ๑.๓ หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเอง/ให้สัมปทาน/อนุญาต ให้บุคคลอื่นทำ
- ๑.๔ เกิดผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย วิถีชีวิต หรือส่วนได้เสียเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่น

๒. แนวทางที่จะต้องดำเนินการในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนมีอะไรบ้าง
ตามระเบียบฯ ข้อ ๕ วรรคแรก กำหนดแนวทางการดำเนินการไว้ ดังนี้

๒.๑ กรณีทั่วไป

- ๒.๑.๑ ต้องจัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการโครงการของรัฐให้ประชาชนทราบ
- ๒.๑.๒ หน่วยงานของรัฐที่ผู้รับผิดชอบโครงการเป็นผู้ดำเนินการเผยแพร่
- ๒.๑.๓ การเผยแพร่ข้อมูลต้องทำก่อนเริ่มดำเนินการโครงการ
- ๒.๑.๔ ผู้มีส่วนได้เสียอาจร้องขอให้หน่วยงานของรัฐรับฟังความคิดเห็นก่อนก็ได้ (ข้อ ๖)

๒.๒ กรณีมีผลกระทบอย่างรุนแรง

ถ้าเป็นโครงการที่มีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อประชาชนเป็นส่วนรวม ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ก่อนเริ่มดำเนินการเสมอ (ข้อ ๕ วรรคสอง)

๓. ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการของรัฐที่จะต้องเผยแพร่แก่ประชาชน ประกอบด้วยข้อมูลอะไรบ้าง
ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการของรัฐที่หน่วยงานของรัฐต้องเผยแพร่แก่ประชาชน ได้ถูกกำหนดไว้ในข้อ ๗ ของระเบียบฯ โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อมูล ดังต่อไปนี้

- ๓.๑ เหตุผลความจำเป็น และวัตถุประสงค์ของโครงการ
- ๓.๒ สาระสำคัญของโครงการ
- ๓.๓ ผู้ดำเนินการ
- ๓.๔ สถานที่ที่จะดำเนินการ
- ๓.๕ ขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินการ
- ๓.๖ ผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการ
- ๓.๗ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นแก่ประชาชน รวมทั้งมาตรการป้องกัน แก้ไข หรือเยียวยา
- ๓.๘ ประมาณการค่าใช้จ่ายและที่มาของเงิน

๔. วิธีการเผยแพร่ข้อมูลจะต้องดำเนินการอย่างไร

ตามระเบียบฯ ข้อ ๗ วรรคสอง กำหนดเพียงให้หน่วยงานของรัฐประกาศข้อมูลที่ต้องเผยแพร่แก่ประชาชนในระบบเครือข่ายสารสนเทศที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจัดให้มีขึ้นด้วยเท่านั้น ไม่ได้กำหนดวิธีการเผยแพร่ไว้ว่าจะต้องทำโดย วิธีใด จึงเป็นดุลยพินิจของหน่วยงานของรัฐที่จะกำหนดวิธีการเผยแพร่ ซึ่งควรจะเป็นวิธีการที่เพียงพอที่จะทำให้ประชาชนได้รับทราบและมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับโครงการของรัฐ

๕. วิธีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน จะต้องดำเนินการอย่างไร

ตามระเบียบฯ ข้อ ๕ วรรคสอง และข้อ ๙ ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการของรัฐที่มีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อประชาชนเป็นส่วนรวม ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนโดยวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี ดังต่อไปนี้

๕.๑ การสำรวจความคิดเห็น ซึ่งอาจทำโดย

- ๕.๑.๑ การสัมภาษณ์บุคคล
- ๕.๑.๒ การเปิดให้แสดงความคิดเห็น
 - ทางไปรษณีย์
 - ทางโทรศัพท์
 - โทรสาร
 - ระบบเครือข่ายสารสนเทศ
 - ทางอื่นใด

๕.๑.๓ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมารับข้อมูลและแสดงความคิดเห็นต่อหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ

โครงการ

๕.๑.๔ การสนทนากลุ่มย่อย

๕.๒ การประชุมปรึกษาหารือ ซึ่งอาจทำโดย

๕.๒.๑ การประชาพิจารณ์

๕.๒.๒ การอภิปรายสาธารณะ

๕.๒.๓ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

๕.๒.๔ การประชุมเชิงปฏิบัติการ

๕.๒.๕ การประชุมระดับตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย

๖. วัตถุประสงค์ของการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน มีอะไรบ้าง

ตามระเบียบฯ ข้อ ๘ กำหนดวัตถุประสงค์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนไว้ ๒ ประการ คือ

๖.๑ เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับโครงการของรัฐ

๖.๒ เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการนั้น รวมทั้งความเดือดร้อนหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

๗. การประกาศให้ประชาชนทราบถึงวิธีการรับฟังความคิดเห็น มีรายละเอียดและวิธีการอย่างไร

๗.๑ ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๑ ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องประกาศให้ประชาชนทราบถึง

- วิธีการรับฟังความคิดเห็น

- ระยะเวลา

- สถานที่

- ตลอดจนรายละเอียดอื่นที่เพียงพอแก่การที่ประชาชนจะเข้าใจ และสามารถแสดงความคิดเห็นได้

๗.๒ โดยต้องปิดไว้อย่างเปิดเผย ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงานของรัฐ และสถานที่ที่จะดำเนินโครงการเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน ก่อนเริ่มดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

๗.๓ และให้ประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจัดทำขึ้นด้วย

๘. เมื่อได้ผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้ว จะต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป

เมื่อได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้ว ระเบียบฯ ข้อ ๑๒ และ ข้อ ๑๓ ได้กำหนดให้ดำเนินการ ดังนี้

1๘.๑ ให้หน่วยงาน...

๖.๑ ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และประกาศให้ประชาชนทราบ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันเสร็จสิ้นการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

๖.๒ ถ้าผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนปรากฏว่า

- โครงการใดอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนมากกว่าข้อมูลที่เผยแพร่แก่ประชาชน

- และยังมีความจำเป็นต้องดำเนินโครงการนั้นต่อไป

- หน่วยงานของรัฐต้องกำหนดมาตรการป้องกัน แก่ไข หรือเยียวยาความเดือดร้อนหรือความเสียหาย ที่จะเกิดขึ้นตามความเหมาะสมก่อนดำเนินโครงการ และประกาศให้ประชาชนทราบ

๓. ระเบียบฯ นี้ไม่ใช้บังคับในกรณีใดบ้าง

กรณีที่ระเบียบฯ นี้ไม่ใช้บังคับ ได้กำหนดไว้ ในข้อ ๑๕ ได้แก่

๓.๑ กรณีที่มีกฎหมายบัญญัติวิธีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียไว้เป็นการเฉพาะ

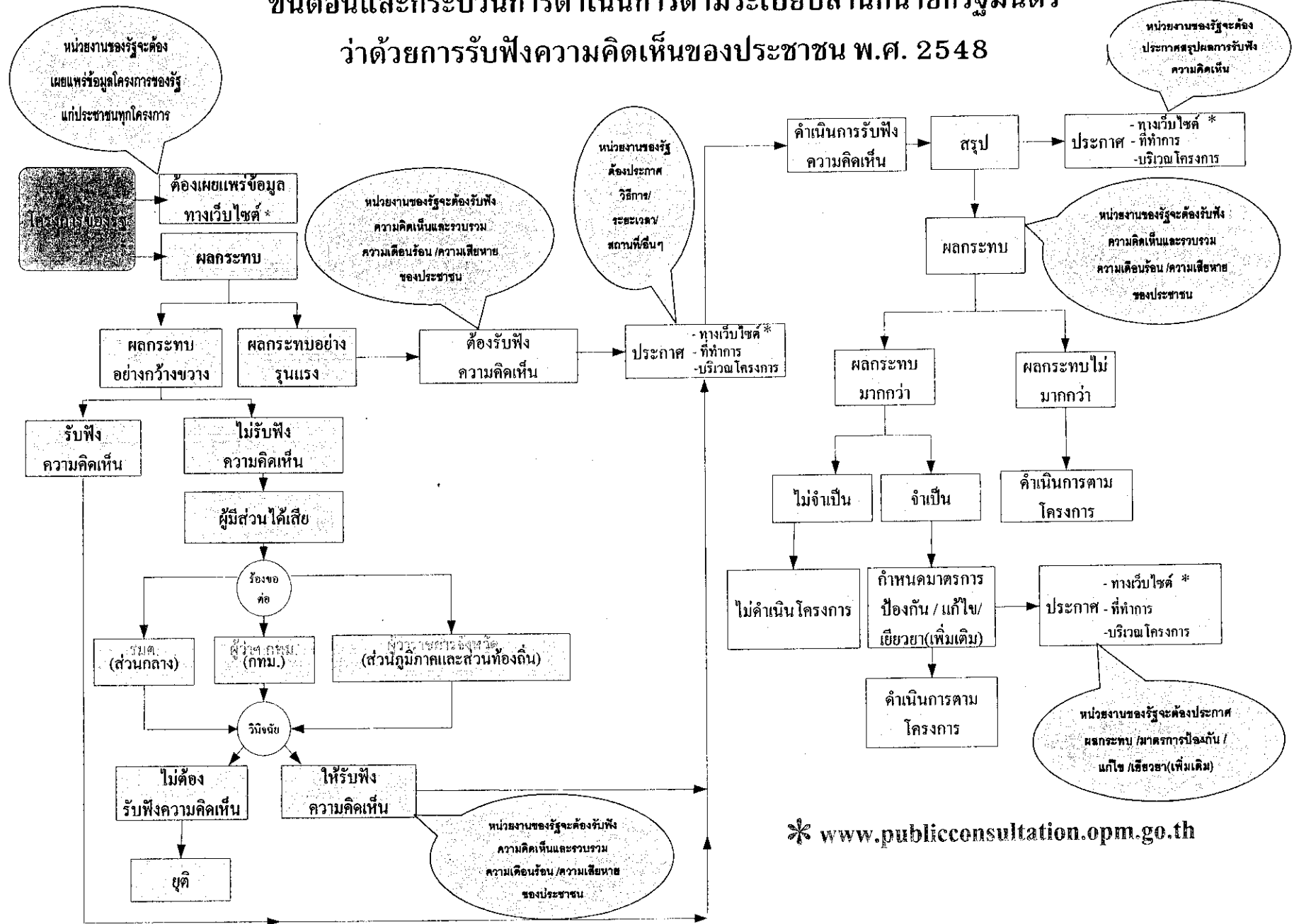
๓.๒ โครงการของรัฐที่เริ่มดำเนินการไปแล้วก่อนวันที่ระเบียบฯ นี้มีผลบังคับใช้

ศูนย์บริการประชาชน

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

มีนาคม ๒๕๕๓

ขั้นตอนและกระบวนการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548

การรับฟัง
ความคิดเห็น
ของ

ประชาชน

ลำดับ	ช่วงเวลา/ วิธีการ	1 มี.ค.49 - 30 ก.ย.49	1 ต.ค.49 - 30 ก.ย.50	1 ต.ค.50 - 30 ก.ย.51	1 ต.ค.51 - 30 ก.ย.52	1 ต.ค.52 - 30 มิ.ย.53	รวม
1	โครงการที่ต้องเผยแพร่ตาม ระเบียบฯ	136	249	615	828	1,120	2,948
2	โครงการที่มีการรับฟังความ คิดเห็นของประชาชน	52	57	64	66	412	651

ที่มา : www.publicconsultation.opm.go.th ศูนย์บริการประชาชน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ข้อมูล ณ วันที่ 5 กรกฎาคม 2553

ระบบสารสนเทศ เรื่องร้องทุกข์ ศูนย์บริการประชาชน

ช่วงเวลาประเด็น	ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโครงการของรัฐ					รวม
	ปีงบประมาณ พ.ศ.2549	ปีงบประมาณ พ.ศ.2550	ปีงบประมาณ พ.ศ.2551	ปีงบประมาณ พ.ศ.2552	ปีงบประมาณ พ.ศ.2553 (ค.ค.๕๖-มิ.ย.๕๓)	
ปัญหาที่เกิดจากนโยบายและการดำเนินงานของโครงการของรัฐ	121	843	2,304	7,354	5,165	15,787
รวม (เรื่อง)	121	843	2,304	7,354	5,165	15,787

ที่มา : ศูนย์บริการประชาชน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ข้อมูล ณ วันที่ 15 กรกฎาคม 2553